

Esbjerg, arbejderne og DKP – kommentarer til anmeldelse

I forbindelse med anmeldelsen af Lars Thomsens bog "Folkets træ – kampens træ" (Arbejderhistorie 1/99) har redaktionen modtaget følgende kommentar fra forfatteren:

Modsætninger i arbejderbevægelsen

Verner Bruhn har i Arbejderhistorie nr. 1-99 anmeldt DKP-Esbjergs jubilæumsbog "Folkets træ – kampens træ". I anmeldelsen stiller han spørgsmål ved forholdet mellem bl.a. havnearbejdere og øvrige faggrupper i Esbjerg og DKP's politiske indflydelse. Diskussionen er interessant, fordi den berører dels forskydninger inden for arbejderbevægelsen, men også vandringen fra land til by og de nye arbejdes betydning for klassebevidstheden.

Verner Bruhn skriver: "Den store del – og mest aktive – var arbejderne, der var knyttet til havnen og arbejdede under de særlige vilkår, som havnemiljøet gav. En anden del var knyttet til industrierne og bygningsfagene, og mellem de to grupper kunne fronterne godt være skarpe. Denne modsætning i den etablerede arbejderbevægelse og de muligheder, det gav kommunisterne, kommer ikke ganske klart frem i bogen."

Spørgsmålet er, om det er rigtigt, at DKP kunne spille på denne modsætning. Det er rigtigt, at havnearbejderne var fagligt aktive, men kommunisternes indflydelse kommer forholdsvis sent. Det fremgår af Arbejdsmændenes forhandlingsproto-

koller, at kommunisterne først får indflydelse i slutningen af 30'erne.

I E. Rambusch's udmærkede redegørelse "Indtægts- og erhvervsforhold i Esbjerg fra 1934" fremgår det, at den gennemsnitlige arbejderindkomst faldt fra 1931-34 med 14%.

For havnearbejderne var faldet endnu større, pga. faldet i landbrugsimporten hele 34%. Med et materialistisk udgangspunkt for historieskrivningen må man tilskrive den øgede proletarisering som den væsentligste faktor for radikalisering af arbejderklassen i 30'erne. Her er det karakteristisk, at det var de politisk mest fremskredne arbejdere, metalarbejderne og sømændene/søfyrbøderne, der gik i spidsen. Det var disse faggrupper, der var mest energiske i udbredelsen af marxismen, i kamp mod reformismen og anarkosyndikalismen.

Min påstand er derfor, at kommunisternes indflydelse *ikke* bestemmes af modsætninger mellem faggrupperne, men i højere grad af de økonomiske betingelser og den politiske modenhed. Begivenhederne i 1934 og 1943 beviste, at DKP trods sin beskedne medlemsskare evnede at lede bevægelsen. I 1934 forsøgte Socialdemokratiet at opfange bevægelsen bl.a. gennem sin indflydelse hos havnearbejderne, og i 1943 satte partiet hele sin autoritet ind på at stoppe den generalstrejke, der voksede over i Danmarks første Folkestrejke.

Lars U. Thomsen,
DKP-Esbjerg

Redaktionen har indhentet dette svar fra anmelderen:

Der er næppe nogen uenighed mellem Lars Thomsen og mig om udviklingen i 1930'erne og betydningen af strejkeforløbet i 1934. Min bemærkning i anmeldelsen gik blot på, at jeg

fandt det ønskeligt med en "indledende karakteristik" af arbejderbevægelsen i Esbjerg, dvs. fra 1890'erne, for at se, om der i det særlige arbejdsmiljø på havnen lå nogle potentielle muligheder for DKP's senere opgør med Socialdemokratiet og den etablerede fagbevægelse. Lars Thomsen mener ikke, det har haft betyd-

ning, men det er dog – også ud fra et materialistisk synspunkt – væsentligt at gøre sig den historiske baggrund klar. Lars Thomsen nævner selv, at han finder denne diskussion interessant, og det kunne være spændende i en anden sammenhæng at gå nærmere ind på denne dimension.

Verner Bruhn